

MIJN SPIRITUELE PLEK

# Stilte naast de speeltuin

André DE NYS realiseerde in Kapellen een stilteplek in het park

- ▶ Maandelijks krijgt op deze bladzijde iemand het woord over zijn of haar spirituele plek
- ▶ André De Nys ijverde zelf voor een stilteplek in Kapellen
- ▶ Zijn atelier is net zo goed een spirituele ruimte



Middenin de cirkelvormige stilteplek staat dit beeld. De Nys: „Het drukt kwetsbaarheid, troost en hoop uit.” © Jozefien Van Huffel

Jozefien VAN HUFFEL

Acht vrijstaande stoelen telt de cirkelvormige ruimte in het gemeentelijke park in Kapellen. Wie er gaat zitten, doet dat immers bij voorkeur alleen. In het midden prijkt, tussen lavendel- en rozenstruiken, een beeld van Peter Kempnaers. „Het beeld dient als focus voor wie hier komt zitten”, zegt André De Nys, die de aanzet gaf tot de plek. „Het drukt kwetsbaarheid, troost en hoop uit.”

„Ik deed er tweeënhalve jaar over om de gemeente mee te krijgen met het verhaal van de stilteplek”, zegt De Nys. „Mensen wezen me op de speeltuin vlakbij of op het geluid van de haven in de verte. Het was hier toch helemaal niet

stil? Terwijl het natuurlijk om innerlijke stilte gaat.”

Het plan voor de stilteplek ontstond in de periode dat De Nys herstelde van leukemie. „Op café vonden een paar mensen dat we iets moesten doen voor kankerpatiënten. Ik blikte terug op mijn ziekte en besepte dat ik, nadat ik het verdict ‘kanker’ naar het hoofd geslingerd kreeg, meest van al nood had aan stilte. Ik was voordien vooral heel actief, maar

om mijn energie te herwinnen, bleek die stilte noodzakelijk.”

## Franciscus

De Nys zit zelf niet vaak op de stoelen in ‘zijn’ stilteplek, maar komt er wel geregeld langs. „Soms zie ik hier iemand huilen, soms heb ik een goed gesprek met iemand.” Doordat er veel interesse bleek voor de stilteplek, richtte De Nys nadien Sankova op, een werkgroep voor stilteactiviteiten.

André De Nys schildert al lang en sinds enkele jaren is Franciscus Van Assisi daarbij een inspiratiebron. Deels komt dat door een andere, toevallig ontdekte, spirituele plek. „Ik bezocht ooit het Matissemuseum in Nice, in Frankrijk, en dat ligt recht tegenover een franciscaans klooster. Van het klooster loop je de tuin binnen, met uitzicht over Nice en omstreken. Mijn vrouw vertrok, ik bleef er een halve dag zitten.” Jaren later, nadat hij ziek werd en genas, ging De Nys in zijn werk aan de slag met de ideeën van Franciscus.

Is ook zijn atelier een spirituele plek, in eigen huis dan? De Nys haalt een bankje boven en toont hoe hij voor het raam gaat zitten om te mediteren. „Ik denk dat elk atelier eigenlijk een spirituele plek is. De combinatie van stilte en kunst: voor mij is dat spiritualiteit. Ik begon hier trouwens net met een poging om de stilte zelf te schilderen.”

**OPROEP** • Heeft u een plek waar u bidt of tot rust komt, een plek die u inspireert of die u altijd meedraagt? Vertel het via Mijn Spirituele Plek, Redactie Kerk & Leven, Halwijnlaan 92, 2050 Antwerpen of via mijnspiritueleplek@kerknet.be.

Clara van Assisi

‘Acht steeds armoede, arbeid en verachting hoog’

2012 was een feestjaar voor de clarissen. Op Palmzondag 1212 trok de toen achttienjarige Clara van Assisi zich immers terug uit de wereld en vervoegde ze de beweging rond Franciscus. Clara, naar wie de orde later werd genoemd, was de eerste vrouw in de kerkgeschiedenis die een kloosterregel schreef.

De band tussen Clara en Franciscus moet bijzonder zijn geweest. En dan hebben we het niet zozeer over romantiek en liefde, als wel over een diepe geestelijke vriendschap. Clara noemde zichzelf een „plantje van Franciscus”, de heilige bestempelde haar vreemd genoeg als „mijn broeder”.

Toch werd Clara geen ‘mindere zuster’, naar analogie met de minderbroeders die Franciscus navolgden. Omdat ze als vrouw in die tijd het rondtrekkende minderbroedersbestaan van preken en aalmoezen bedelen niet kon delen, richtte Franciscus haar naar een contemplatief leven. Hij schonk Clara de kerk van San Damiano in Assisi, de plek waar hij zelf zijn roeping had ontvangen.

Clara was geen doetje, maar een zelfstandige edelvrouw. Bewust legde ze, net als Franciscus, de nadruk op radicale armoede. Door haar te oriënteren naar een heus kloosterleven maakte Franciscus die radicale vorm van leven ook aanvaardbaar voor de Kerk, die beducht was voor radicale groeperingen, zeker als het vrouwen betrof.

Al snel kreeg Clara medezusters. In een eerste fase stond de groep bekend als Arme Vrouwen van San Damiano. Sommigen gingen bedelen, niemand schuwde arbeid en er woonden ook kinderen in het klooster. Clara zelf speelde met het idee om als geloofsgetuige naar Marokko te trekken. Overall in Europa volgden vrouwen haar voorbeeld.

Toen Franciscus in 1219 op bedevaart trok naar het Heilig Land, legde kardinaal Hugolinus de zusters een regel op. Die was veel eerder monastiek en geïnspireerd op Benedictus’ regel. De zusters werden ‘monialen’ genoemd en de nadruk kwam te liggen op het kloosterslot, de clausuur. Evangelische armoede werd vertaald in strenge regels van soberheid.

Terug van zijn reis reageerde Franciscus ontgoocheld. De oorspronkelijke spontaniteit leek verdampt. In 1247, lang na Franciscus’ dood, verankerde de paus de regel van Hugolinus, maar tal van clarissenkloosters weigerden hem te aanvaarden, net als Clara. Zij zette zich aan het schrijven en met al haar gezag herhaalde ze de oorspronkelijke intuïtie. De basis van haar regel is dat de zusters geen bezittingen mogen hebben. Grond dient voor eigen gebruik, niet voor de winst.

Historisch onderzoek borstelt tegenwoordig een portret van Clara als een vrije vrouw, die haar mannetje stond in een wereld waarin vrouwen werden onderdrukt en het zwijgen opgelegd. Clara’s eigengereidheid merk je nog het best in de beslissing van de clarissen van Malonne om Michelle Martin, de ex van Marc Dutroux, te onthalen. (EDS)

GOD EN IK

## ‘Verliefd op iedere mens’

Wie hem kent, kent zijn brede glimlach en sprankelende ogen. Ziekenhuis- en gevangenispastor Jan DE COCK ziet Christus in iedereen

Lieve WOUTERS

–Hoe zou u zich omschrijven in termen van religiositeit?

Katholiek ben ik in de mate dat het een erkenning is voor mijn levens- en liefdesschool: thuis, de parochie, de Chiro. Maar Romes olifantengedrag in de porseleinenwinkel van vrouwen, echtgescheidenen en holebi’s versus de evangelische eenvoud en barmhartigheid, dwingen me afstand te nemen van een bepaald katholicisme. Geef mij maar ‘afgeroomde’ melk. Ik ben de oecumenische gedachte genegen, niet enkel in het respect voor elkaar, maar in de gezamenlijke beleving van het geloofsavontuur. Maak vrienden onder moslims, joden en agnosten en je ontdekt vanzelf dat God Liefde is.

–Is geluk goddelijk?

Ik sloofde me lang uit in het zoeken naar ‘de roeping van God over mijn bestaan’. Sticht ik een gezin? Sluit ik me aan bij een fraterniteit? Zal ik het celibatair proberen? Om uiteindelijk te concluderen dat Hij ons alleen roept tot geluk, alias ‘leven’ en wel leven in overvloed. Ons geluk van godswege heeft altijd betrekking op de ander. Als God zich manifesteert in zijn Zoon

Jezus en als die ons poepsimpel voorhiel dat Hij het meest zichtbaar, ruikbaar, tastbaar is in zieken, in gevangenen, in ‘uitgebonjourden’, dan valt net daar ons geluk te rapen.

–Wie is Jezus voor u?

658 gevangenen vandaag in de Begijnenstraat en 573 zieken in het universitair ziekenhuis. Dat maakt samen 1.231 kansen om Hem vandaag tegen te komen. Ik zou wel goed gek zijn als ik daar niet alle dagen kwam.

–Wat zegt u aan God?

Dat ik ’m verdraaid erkentelijk ben voor het cadeau van leven. Dat ik me vereerd voel bij zoveel vertrouwen om zijn droom mee te realiseren. Dat ik me daarbij mag permitteren op mijn neus te gaan, getuigt van zijn zalige vader- en moederschap. Dat ik geniet van zijn spel van voorzienigheid. Dat ik ooit nog wel een eitje wil pellen met Hem over lijden en verdriet en als we elkaar zien van aanschijn tot aanschijn zal ik Hem vragen waarom een dag maar 24 uren telt.

–Bidt u? Hoe?

Mijn bidden is zo ritmisch en onregelmatig als mijn eten en mijn agenda. Ik sta met Hem op

en ga met Hem slapen. Dat laatste doe ik nooit zonder met mijn partner gebeden te hebben. Men suggereert me wel eens om de knop om te draaien, om patiënten en gedetineerden ’s avonds ‘los te laten’ teneinde ‘het’ vol te houden. Het leven zelf heeft me geleerd niet (meer) in het werk te verdrinken, maar het is ook mijn bewuste keuze om de mensen die ik door de dag heen mocht ontmoeten, mee te nemen op de bagagedrager van mijn fiets en ze die avond warm onder te stoppen met mijn gebed.

Je kunt ook op de tram of in de rij aan de kassa ‘zegenen’, mensen het goede toezeggen of denken. Vaak overvalt me dan een grote verliefdheid op de mens. (We zouden ons misschien van de gewening kunnen ontdoen dat we met zes miljard zijn. Als ik geloof dat iedere mens geschapen is naar zijn beeld, leef ik in constante verwondering en ruimte voor mysterie.) En, à propos, God vertrouwde me een goeie ambassadeur toe, want mijn engelbewaarder is mijn beste partner in crime.

–Welke stoorzenders ontmoet u in uw spirituele leven?

Misschien zijn onverschilligheid en cynisme, meer nog dan angst en geweld, de kapers op de kust



Jan De Cock. © Mauricio Donoso

van spiritueel leven. Christenen zijn in se verrijzenismensen en vertolken hoop en perspectief. We hoeven ons niet te verantwoorden voor ons geluk. We hebben alleen de opdracht om te stralen. Gunnen we ons daarvoor de bewoonde stilte! Het is massage voor het hart.

Soms stoot ik me wel eens voor het hoofd dat ik die stiltes niet systematischer inlas. Als ik stil word met Hem, kan ik me niet van een glimlach ontdoen.

–Meelijden of weerstand bieden?

Het werk met gevangenen en zieken verplicht me om een koorddanser te zijn. Ik wil in de eerste linie staan op de manifestatie voor een verdraagzame stad, schreeuwen voor gerechtigheid en slachtoffers dicht tegen me aandrukken. En als de optocht eindigt, fiets ik naar de gevangenis om Hans Van Themische te bezoeken.